

Guia docent de l'assignatura "Comportament polític"

2011/2012

Codi: 101075

Crèdits ECTS: 6

Titulació	Pla	Tipus	Curs	Semestre
2500259 Ciència política i gestió pública	818 Graduat en Ciència Política i Gestió Pública	OB	3	1

Contacte

Nom : Carolina Galais Gonzalez

Email : Carolina.Galais@uab.cat

Utilització d'idiomes

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Algun grup íntegre en anglès: No

Algun grup íntegre en català: Sí

Algun grup íntegre en espanyol: No

Prerequisits

L'estudiant ha d'haver adquirit de forma prèvia al desenvolupament d'aquet curs les nocions bàsiques sobre Ciència Política. Ha de poder llegir i entendre l'anglès i treballar amb facilitat amb fulls de càlcul. No és estrictament necessari haver treballat abans amb SPSS però sí convenient tenir alguna noció prèvia.

Objectius i contextualització

El curs pretén mostrar dos aspectes fonamentals:

- Els elements bàsics que caracteritzen la cultura política i el comportament polític i electoral. Atès que hi han altres assignatures a la llicenciatura que aborden els altres temes principals relacionats amb la participació política, ens centrarem en l'estudi de la participació electoral i de l'orientació del vot; així com en el paper central de les eleccions i dels sistemes electorals en els sistemes polítics democràtics.
- Les teories i variables que expliquen com actuen els ciutadans en el terreny polític, de manera que l'alumne estigui en condicions --a final de curs-- d'explicar convincentment qui vota quin partit o qui s'absté, i perquè.

Ens centrarem en les democràcies occidentals, prenent una perspectiva comparada, de manera que utilitzarem exemples provinents dels casos espanyol i català, però aquests no constituïran el nucli fonamental del curs.

Competències i resultats d'aprenentatge

1321:E03 - Emprar les diferents aportacions teòriques sobre actors i xarxes d'actors, així com les característiques de l'acció col·lectiva

1321:E02.08 - Valorar críticament quines hipòtesis teòriques s'adeqüen més al context en el qual es desenvolupa la pràctica externa.

1321:E03.00 - Emprar les diferents aportacions teòriques sobre actors i xarxes d'actors, així com les característiques de l'acció col·lectiva

1321:E05 - Analitzar el comportament dels actors polítics, tant individuals com col·lectius (partits, grups de pressió, moviments socials, etc.)

1321:E02.10 - Valorar críticament les opcions en la política econòmica preses pels governs espanyols des de la transició.

1321:E05.00 - Analitzar el comportament dels actors polítics, tant individuals com col·lectius (partits, grups de pressió, moviments socials, etc.)

1321:E07 - Identificar els principals actors del sistema polític, examinar les seves interaccions i avaluar el seu comportament en el seu entorn i en el sistema polític, des d'una perspectiva teòrica i aplicada

1321:E06.03 - Interpretar els resultats obtinguts després de l'aplicació de les tècniques estadístiques corresponents en els diferents estudis de casos.

1321:E07.00 - Identificar els principals actors del sistema polític, examinar les seves interaccions i avaluar el seu comportament en el seu entorn i en el sistema polític, des d'una perspectiva teòrica i aplicada

1321:E13 - Demostrar que comprèn el comportament ciutadà i els valors democràtics, en particular en casos concrets de l'esfera interna i internacional

1321:E10.00 - Demostrar que es coneix l'estructura i el funcionament de les institucions polítiques.

1321:E13.00 - Demostrar que comprèn el comportament ciutadà i els valors democràtics, en particular en casos concrets de l'esfera interna i internacional

1321:E14 - Explicar les actituds i els comportaments polítics, individuals i col·lectius, així com el procés de formació i expressió de les preferències polítiques

1321:E11.00 - Aplicar el coneixement de l'estructura i el funcionament de les institucions polítiques a problemes o casos pràctics, reals o simulats.

1321:E14.00 - Explicar les actituds i els comportaments polítics, individuals i col·lectius, així com el procés de formació i expressió de les preferències polítiques

1321:E15 - Identificar i diferenciar el funcionament dels sistemes electorals

1321:E12.00 - Utilitzar les principals formulacions teòriques sobre les institucions polítiques i relacionar-les amb l'estructura global del sistema polític, tant en l'àmbit intern com en l'àmbit internacional.

1321:E15.00 - Identificar i diferenciar el funcionament dels sistemes electorals

1321:E16 - Analitzar els processos electorals, incloent-hi campanyes, estratègies electorals dels partits, escenaris polítics i anàlisi i interpretació dels resultats electorals.

1321:E13.00 - Demostrar que es comprenen el comportament ciutadà i els valors democràtics, en particular en casos concrets de l'esfera interna i internacional.

1321:E16.00 - Analitzar els processos electorals, incloent-hi campanyes, estratègies electorals dels partits, escenaris polítics i anàlisi i interpretació dels resultats electorals.

1321:T01 - Treballar en equip i en xarxa, en particular en condicions interdisciplinàries.

1321:T01.00 - Treballar en equip i en xarxa, en particular en condicions interdisciplinàries.

1321:T02 - Identificar fonts de dades i fer recerques bibliogràfiques i documentals.

1321:T02.00 - Identificar fonts de dades i fer recerques bibliogràfiques i documentals.

1321:T03 - Sintetitzar i analitzar informació de manera crítica.

1321:T03.00 - Sintetitzar i analitzar informació de manera crítica.

1321:T04 - Interpretar i utilitzar acadèmicament textos en anglès.

1321:T04.00 - Interpretar i utilitzar acadèmicament textos en anglès.

1321:T05 - Argumentar des de diferents perspectives teòriques.

1321:T05.00 - Argumentar des de diferents perspectives teòriques.

1321:T06 - Treballar amb tècniques quantitatives i qualitatives d'anàlisi per aplicar-les en els processos de recerca.

1321:T06.00 - Treballar amb tècniques quantitatives i qualitatives d'anàlisi per aplicar-les en els processos de recerca.

1321:T07 - Utilitzar les principals tècniques de la informació i la documentació (TIC) com a eina essencial en l'anàlisi.

1321:T07.00 - Utilitzar les principals tècniques de la informació i la documentació (TIC) com a eina essencial en l'anàlisi.

1321:T08 - Demostrar un bon nivell d'expressió oral en diferents registres.

1321:T08.00 - Demostrar un bon nivell d'expressió oral en diferents registres.

1321:T09 - Mostrar una bona capacitat per transmetre informació, diferenciant els missatges clau per als diferents destinataris.

1321:T09.00 - Mostrar una bona capacitat per transmetre informació, diferenciant els missatges clau per als diferents destinataris.

1321:T10 - Fer exposicions orals efectives i adaptades a l'audiència.

1321:T10.00 - Fer exposicions orals efectives i adaptades a l'audiència.

1321:T12 - Gestionar la distribució del temps disponible per assolir els objectius establerts per portar a terme la tasca prevista.

1321:T12.00 - Gestionar la distribució del temps disponible per assolir els objectius establerts per portar a terme la tasca prevista.

1321:T13 - Treballar autònomament.

1321:T13.00 - Treballar autònomament.

Continguts

Tema 1: Introducció

- 1.1. Què és el comportament polític. Escoles i corrents.
- 1.2. L'anàlisi del comportament polític: el conductisme i la teoria de la elecció racional.
- 1.3. La participació política: rellevància, tipologies i explicacions.

Tema 2: Cultura política i actituds

- 2.1. Què és la cultura política? Utilitat. Canvi i continuïtat.
- 2.2. Què són les actituds polítiques? Tipus d'actituds i dimensions.
- 2.3. La socialització política i la revisió racional.

Tema 3: Les eleccions

- 3.1 Funcions e importància.
- 3.2 Les campanyes electorals: evolució històrica i efectes.
- 3.3 Els sistemes electorals: components, classificació i efectes.

Tema 4: L'explicació del vot

- 4.1 El model sociològic
- 4.2 El model psico-social
- 4.3 El model racional

Metodologia

Les classes magistrals consisteixen en presentacions dels professors i/o dels estudiants.

Les classes de pràctiques i seminaris tindran lloc setmanalment a les aules equipades amb ordinadors, on els professors donaran les instruccions apropiades per a resoldre els exercicis penjats amb anterioritat a Campus Virtual. Es facilitaran també les bases de dades necessàries. El programari que farem servir és SPSS i en alguns casos també Excel. Les pràctiques es resoldran a classe a les sessions següents, però a més els alumnes faran dos lliuraments durant el curs, en grups de dues persones, recollint els temes tractats, les

habilitats apreses i els resultats produïts a les pràctiques, comentant-los d'acord amb la teoria presentada a les classes magistrals.

Els estudiants de llicenciatura que no puguin assisir normalment a les classes magistrals i així ho justifiquin al començament del curs hauran d'assistir a un mínim de 3 tutories durant el desenvolupament del mateix, podran lliurar els exercicis pràctics individualment (a les dates fixades a l'inici del curs) i presentar-se a l'examen final.

Activitats formatives

Activitat	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes de pràctiques i seminaris	15	0,6	1321:E02.08 , 1321:T03.00 , 1321:T13.00 , 1321:T12.00 , 1321:T09.00 , 1321:T07.00 , 1321:T06.00 , 1321:T05.00 , 1321:T02.00 , 1321:E06.03 , 1321:E13.00 , 1321:E11.00 , 1321:T01.00 , 1321:E10.00 , 1321:E03.00
Classes magistrals i presentacions	37,5	1,5	1321:E07.00 , 1321:E13.00 , 1321:E16.00 , 1321:T04.00 , 1321:T07.00 , 1321:T09.00 , 1321:T10.00 , 1321:T08.00 , 1321:T05.00 , 1321:T03.00
Tipus: Supervisades			
Tutories	15	0,6	1321:E02.10 , 1321:E06.03 , 1321:E15.00 , 1321:T05.00 , 1321:T09.00 , 1321:T13.00 , 1321:T12.00 , 1321:T07.00 , 1321:T03.00 , 1321:E07.00
Tipus: Autònomes			
Estudi de la teoria presentada a classe	30	1,2	1321:E02.08 , 1321:E07.00 , 1321:E13.00 , 1321:E12.00 , 1321:T03.00 , 1321:T13.00 , 1321:T12.00 , 1321:T07.00 , 1321:T05.00 , 1321:T04.00 , 1321:E15.00 , 1321:E11.00 , 1321:E10.00 , 1321:E05.00 , 1321:E03.00 , 1321:E02.10
Lectures obligatòries i relacionades amb les pràctiques	30	1,2	1321:E02.08 , 1321:E15.00 , 1321:T02.00 , 1321:T04.00 , 1321:T13.00 , 1321:T03.00 , 1321:E16.00 , 1321:E14.00 , 1321:E02.10 , 1321:E07.00 , 1321:E11.00
Redacció dels exercicis pràctics	15	0,6	1321:E02.08 , 1321:E14.00 , 1321:T01.00 , 1321:T06.00 , 1321:T12.00 , 1321:T13.00 , 1321:T07.00 , 1321:T03.00 , 1321:E12.00 , 1321:E11.00 , 1321:E06.03

Avaluació

L'avaluació prendrà en consideració:

- Examen teòric.** L'examen final pretindrà avaluar únicament els coneixements objectius de l'estudiant. Aquesta part aportarà el 55% de la nota final. La primera convocatòria es realitzarà en febrer i la convocatòria extraordinària al juliol.
- Pràctiques.** Durant el curs es realitzaran classes pràctiques en grups de 2 persones a l'aula d'ordinadors. Dues d'aquestes pràctiques es lliuraran i avaluaran. Les pràctiques inclouran anàlisi de dades i evidència que s'han assimilat els coneixements adquirits a les lectures indicades. Suposaran un 40% de la nota final. Els resultats d'algunes practiques podran ser presentades a classe.
- Participació oral:** es valorarà la participació de l'alumne a classe, la seva actitud activa, la intervenció als debats i l'eventual exposició d'alguna lectura o pràctica. Aquesta activitat suposa un 5% de la nota final.

Activitats d'avaluació

Activitat	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Examen final	55%	2	0,08	1321:E02.08 , 1321:E02.10 , 1321:E05.00 , 1321:E06.03 , 1321:E11.00 , 1321:E12.00 , 1321:E13.00 , 1321:T05.00 , 1321:T12.00 , 1321:T09.00 , 1321:E16.00 , 1321:E15.00 , 1321:E14.00 , 1321:E13.00 , 1321:E10.00 , 1321:E07.00
Participació a debats i desenvolupament del curs	5%	1,5	0,06	1321:E03.00 , 1321:E02.10 , 1321:T08.00 , 1321:T05.00 , 1321:T10.00 , 1321:T09.00
Pràctica 1: anàlisi de dades amb aprofitament de lectures	20%	2	0,08	1321:E02.08 , 1321:E03.00 , 1321:E14.00 , 1321:T01.00 , 1321:T03.00 , 1321:T06.00 , 1321:T08.00 , 1321:T10.00 , 1321:T13.00 , 1321:T12.00 , 1321:T09.00 , 1321:T07.00 , 1321:T04.00 , 1321:T02.00 , 1321:E16.00
Pràctica 2: anàlisi de dades amb aprofitament de lectures	20%	2	0,08	1321:E05.00 , 1321:T13.00 , 1321:E10.00 , 1321:E16.00 , 1321:T06.00 , 1321:T12.00 , 1321:T07.00 , 1321:E06.03

Bibliografia

Bàsica:

- Almond, G. i Verba, S. (1970) *La Cultura Cívica: Estudio sobre la participación democrática en cinco naciones*. Madrid: Euramérica.
- Anduiza, E. i Bosch, A. (2004) *Comportamiento político y electoral*. Barcelona: Ariel
- Bosch, A. (2004) *Com votem i per què*. Barcelona: Editorial UOC.
- Dalton, R. (2002) *Citizen Politics in Western Democracies*, Londres: Chatman House. capítols 2, 7, 8 i 9.
- Dalton, R.J. y Klingemann, H.D. (2007). *Oxford handbook of political behavior*. Caps. 5 y 6,
- Inglehart, R. (1991) *El Cambio Cultural en las Sociedades Industriales Avanzadas*, Madrid: CIS-sXXI. capítols 1 i 2.

Complementària.

- Anduiza, E. (1999) *Individuos o Sistemas: Las razones de la abstención en Europa Occidental*. Madrid: CIS-s.XXI.
- Boix, Carles y Clara Riba, (2000) 'Las bases sociales y políticas de la abstención en las elecciones generales españolas: recursos individuales, movilización estratégica e instituciones electorales'. REIS, 90:95-128.
- Bonet, Martín y Montero (2004) "[Actitudes políticas de los españoles: un enfoque comparado en el tiempo y en el espacio](#)". WP 36/2004. Departamento de Ciencia Política y Relaciones Internacionales. Universidad Autónoma de Madrid.
- Bosch, A. (2004) *Guía del sistema electoral*. Col·lecció Materials. Bellaterra: Publicacions de la UAB.
- Budge, I. i Farlie (1986) *Pronósticos electorales*, Madrid: CEC.
- Carmines, E. G. y R. Huckfeldt "Comportamiento político: una visión general" en Goodin, R. y H-D. Klingeman (Eds.) *Nuevo Manual de Ciencia Política*, Madrid: Istmo. 329-373.
- Deegan-Krause, K.(2006). "New Dimensions of Political Cleavage". en Dalton, R. y Klingemann H.D. *Oxford Handbook of Political Science*, Oxford: Oxford University Press.:
http://ecpr2007cleavages.pbworks.com/f/Deegan-Krause_New+Dimensions+of+Political+Cleavage.pdf
- Downs, A. (1992) "Teoría económica de la acción política en una democracia", a VVAA: *Diez Textos Básicos de Ciencia Política*. Barcelona: Ariel, 1992.

- Dowse, R. i Hughes, J. (1986) *Sociología Política*. Madrid: Aguilar.
- Erikson, Robert S. i Stoker, Laura (2011). "Caught in the Draft: The Effects of Vietnam Draft Lottery Status on Political Attitudes". *American Political Science Review*, 105, pp 221-237
doi:10.1017/S0003055411000141
- Evans, J. (2004) *Voters and voting*. Londres: Sage
- Font, J. i altres (1998) *L'abstenció en les eleccions al Parlament de Catalunya*. Col·lecció Polítiques, n. 23. Barcelona: Editorial Mediterrània-Fundació Jaume Bofill. Introducció i cap. 2.
- Harrop, M. i Miller, M. (1987) *Elections and Voters* Londres: Macmillan. caps 4, 6, 7, 8.
- Justel, M. (1995) *La abstención electoral en España*. Madrid: CIS-s.XXI.
- Lijphart, A (2000) *Modelos de democracia : formas de gobierno y resultados en treinta y seis países*. Barcelona: Ariel
- Lipset, S.M. (1981) *El Hombre Político. Las bases sociales de la política*. Madrid: Tecnos. capítol 6.
- Lipset, S.M. i Rokkan, S. (1992) "Estructuras de división, sistemas de partidos y alineamientos electorales" en Almond, G. et al. *Diez Textos Básicos de Ciencia Política*. Barcelona: Ariel.
- Pallarés, F. i Gifreu (1998): *Comunicació política i comportament electoral*, Barcelona: Fundació Jaume Bofill. Introducció i cap 4.
- Popkin, S. (1994) *The reasoning voter*. Chicago: University of Chicago Press. Caps 1, 2 i 3.
- Santamaría, Julián: "El azar y el contexto. Las elecciones generales de 2004". Claves de razón práctica 146, 2004.
- Torcal, M., J.M. Montero y J. Teorell. "Participación política en España: Modos y frecuencias en perspectiva comparada." En prensa en: Font, J., J.R. Montero y M. Torcal (eds.) *Ciudadanos, asociaciones y participación política en España*. Madrid: CIS.
- Vallès, J.M. y Bosch, A. (1997) *Sistemas electorales y gobierno representativo*. Barcelona: Ariel.